

Ing. Petr Rafaj
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

UOHSX004H1RR

Č. j.: ÚOHS-15498/2012/330/JHv

Brno 15. srpna 2012

Vážený pane předsedo,

obracím se na Vás ve věci zachování funkční hospodářské soutěže při dodávkách léčiv konečným spotřebitelům. Návrh novely zákona o regulaci reklamy, který je aktuálně projednáván Poslaneckou sněmovnou (PSP tisk 761), totiž podle názoru Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „Úřad“) zavádí výrazné omezení lékáren v možnosti poskytovat slevy či jiné formy bonusů při výdeji léčiv pacientům, což by vedlo k omezení soutěže mezi lékárnami a tím i k narušení hospodářské soutěže na tomto trhu k újmě spotřebitelů.

Na problematičnost navrhované právní úpravy upozornil Úřad pro ochranu hospodářské Ministerstvo zdravotnictví již v rámci meziresortního připomínkového řízení, jeho stanovisko¹ k materiálu „Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů“, ve kterém uvedl zásadní věcnou připomínku, však nebylo náležitě vypořádáno.

Úprava poskytování peněžitých i nepeněžitých plnění provozovateli lékáren v souvislosti s výdejem humánních léčivých přípravků, jejichž výdej je vázán na lékařský předpis, je v současnosti obsažena v § 32 odst. 4 až 6 zákona o veřejném zdravotním pojištění. Na základě platné právní úpravy mohou provozovatelé lékáren poskytovat spotřebitelům v souvislosti s výdejem humánních léčivých přípravků, jejichž výdej je vázán na lékařský předpis, peněžitá i nepeněžitá plnění. Výše uvedeným návrhem zákona má být § 32 odst. 4 až 6 zákona o veřejném zdravotním pojištění zrušen a nahrazen § 5 odst. 7 zákona o regulaci reklamy.

Navrhovanou úpravou by dle názoru Úřadu došlo k omezení hospodářské soutěže na trhu lékárenské péče, neboť provozovatelům lékáren i fyzickým osobám oprávněným vydávat léčivé přípravky v souvislosti s výdejem humánních léčivých přípravků, jejichž výdej je vázán na lékařský předpis a které jsou (zcela či zčásti) hrazeny z veřejného zdravotního pojištění, by bylo zcela znemožněno poskytovat nepeněžitá plnění a významně by byla omezena možnost poskytovat plnění peněžitá². Úřad má za to, že lékárny jsou podnikatelské subjekty, které navzájem soutěží

¹ Dopisem Úřadu č. j. ÚOHS-896/2012/610/PKa ze dne 26. 1. 2012.

² Navrhovanou úpravou je provozovatelům lékáren umožněno poskytnout pouze slevu, a to snížením doplatku na ceně léčivého přípravku, příp. poskytnutím balení téhož léčivého přípravku navíc. Návrh zákona přitom deklaruje, že má směřovat k omezení vydávání léčiv v případech, kdy to není nezbytné.

v poskytování lékařské péče, a to jak v oblasti výdeje léčivých přípravků na lékařský předpis, tak přípravků, jejichž výdej na lékařský předpis vázán není, a měly by mít možnost využívat všech legitimních způsobů jak získávat zákazníky (a to včetně poskytování peněžitých i nepeněžitých plnění, výhod, darů apod.).

Dle názoru Úřadu je navrhovaná právní úprava v rozporu s normami na ochranu hospodářské soutěže, neboť by vedla k výraznému omezení soutěže mezi lékárnami, což by mělo negativní důsledky pro hospodářskou soutěž i spotřebitele. Navrhovaná úprava (§ 5 odst. 7 návrhu) přitom nikterak neomezuje nadměrnou preskripci léčiv, jak zavádějícím způsobem uvádí důvodová zpráva, neboť předepisování léčiv je i nadále na lékaři, a lze jen stěží předpokládat, že by pacient po lékaři vyžadoval předepsání léčivých přípravků jen proto, že by při jejich nákupu mohl dostat slevu.

Názor Úřadu je v této věci podpořen judikaturou Nejvyššího správního soudu,³ lze nadto předpokládat, že navrhovaná právní úprava je v rozporu i s právem Evropské unie, a Česká republika by se tak jejím přijetím vystavila riziku postihu ze strany Evropské komise.

Domnívám se, vážený pane předsedo, že zajistit deklarovaný cíl navrhované právní úpravy, tedy omezení nadměrné preskripce léčiv, může být dosažen, aniž by byla narušena účinná hospodářská soutěž a bylo porušeno právo Evropské unie. Úřad již v rámci meziresortního připomínkového řízení navrhoval, aby byla zachována stávající právní úprava, pokud jde o poskytování peněžitých a nepeněžitých plnění v souvislosti s výdejem léčivých přípravků.

Pokud byste v této věci přivítal jakékoliv další informace, případně pokládal za vhodné, aby se zástupci Úřadu účastnili debaty nad touto problematikou, neváhejte se na mě prosím obrátit.

Děkuji Vám za spolupráci a zůstávám s pozdravem

Ing. Petr Rafaj

³ Jde například o rozhodnutí Úřadu č. j. S 6/05-2990/05-OHS ze dne 18. 4. 2005 potvrzené rozsudkem Krajského soudu v Brně č. j. 62 Ca 26/2006 ze dne 3. 4. 2007 a rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Afs 86/2007 ze dne 31. 10. 2008, nebo rozhodnutí Úřadu č. j. S 284/2007/KD-13557/2008/850 ze dne 12. 8. 2008 potvrzené rozsudkem Krajského soudu v Brně č. j. 62 Ca 33/2009-50 ze dne 12. 4. 2011 a rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Afs 43/2011 ze dne 22. 7. 2011.